

Sprawa T-48/02

Brouwerij Haacht NV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich

Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Grzywny —
Wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien — Rzeczywista możliwość
wyrządzenia przez sprawcę naruszenia znaczącej szkody innym podmiotom —
Okoliczności łagodzące — Komunikat w sprawie współpracy

Wyrok Sądu Pierwszej Instancji (piąta izba) z dnia 6 grudnia 2005 r. . . . . II - 5265

Streszczenie wyroku

- 1. Konkurencja — Grzywny — Kwota — Stosowność — Kontrola sądowa — Kwestie, które mogą zostać uwzględnione przez sąd wspólnotowy — Informacje niezawarte w decyzji nakładającej grzywnę i niewymagane do jej uzasadnienia — Włączenie (art. 229 WE, 230 WE i 253 WE; rozporządzenie Rady nr 17, art. 17)*

2. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres — Decyzja nakładająca grzywny — Wskazanie elementów oceny, które umożliwiły Komisji zmierzenie wagi i czasu trwania naruszenia — Wystarczające wskazanie*
(art. 253 WE; rozporządzenie Rady nr 17, art. 15 ust. 2 akapit drugi; komunikaty Komisji 96/C 207/04 i 98/C 9/03)
3. *Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Wytyczenie granic rynku — Przedmiot — Określenie wpływu na handel między państwami członkowskimi*
(art. 81 ust. 1 WE)
4. *Konkurencja — Grzywny — Kwota — Ustalenie — Kryteria — Waga naruszeń — Okoliczności łagodzące — Bierna rola przedsiębiorstwa lub pójście przez nie w ślad za liderem*
(rozporządzenie Rady nr 17, art. 15; komunikat Komisji 98/C 9/03, pkt 3)
5. *Konkurencja — Reguły wspólnotowe — Naruszenia — Grzywny — Ustalenie — Kryteria — Podwyższenie ogólnego wymiaru grzywien — Dopuszczalność — Przesłanki*
(rozporządzenie Rady nr 17)
6. *Konkurencja — Grzywny — Kwota — Ustalenie — Nienależenie lub obniżenie grzywny w zamian za współpracę przedsiębiorstwa, któremu zarzucono naruszenie — Konieczność zaistnienia zachowania, które ułatwiło Komisji stwierdzenie wystąpienia naruszenia*
(rozporządzenie Rady nr 17, art. 11 ust. 1, 4 i 5 i art. 15; komunikat Komisji 96/C 207/04)
7. *Konkurencja — Grzywny — Kwota — Ustalenie — Kryteria — Zachowanie przedsiębiorstwa w trakcie postępowania administracyjnego — Ocena stopnia współpracy każdego z przedsiębiorstw uczestniczących w kartelu — Przestrzeganie zasady równego traktowania — Nieporównywalne stopnie współpracy uzasadniające odmienne traktowanie*
(rozporządzenie Rady nr 17, art. 15 ust. 2; komunikat Komisji 96/C 207/04)

1. Jeśli chodzi o skargi skierowane przeciwko decyzjom Komisji nakładającym na przedsiębiorstwa grzywny za naruszenie reguł konkurencji, właściwość Sądu opiera się na dwóch podstawach. Z jednej strony na podstawie art. 230 WE spoczywa na nim obowiązek

kontroli ich legalności. W ramach tego powinien on w szczególności kontrolować przestrzeganie ustanowionego w art. 253 WE obowiązku uzasadnienia, którego naruszenie sprawia, że należy stwierdzić nieważność decyzji. Z drugiej strony do właściwości Sądu — w ramach

przyznanego mu w art. 229 WE oraz art. 17 rozporządzenia nr 17 nieograniczonego prawa orzekania — należy ocena stosowności kwoty grzywien. Dokonanie tej oceny może uzasadniać przedstawienie i wzięcie pod uwagę dodatkowych informacji, które nie muszą jako takie być zawarte w zaskarżonej decyzji na podstawie przewidzianego w art. 253 WE obowiązku uzasadnienia.

(por. pkt 44)

Komisja uwzględni przy określaniu wagi i czasu trwania naruszenia.

W tych okolicznościach istotne wymogi formalne uzasadnienia są spełnione wtedy, gdy Komisja w swej decyzji wskaże te elementy oceny, które uwzględniła w zastosowaniu swych wytycznych oraz, w razie potrzeby, w zastosowaniu swego komunikatu w sprawie współpracy i które to elementy umożliwiły jej, w celu ustalenia kwoty grzywiny, zmierzenie wagi i czasu trwania naruszenia.

2. Zakres obowiązku uzasadnienia dotyczącego sposobu ustalania kwoty grzywiny nałożonej za naruszenie wspólnotowych reguł konkurencji należy określić z uwzględnieniem art. 15 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 17, zgodnie z którym „[p]rzy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić, oprócz wagi naruszenia, również okres trwania tego naruszenia”. Istotne wymogi formalne uzasadnienia są zatem spełnione wtedy, gdy Komisja w swej decyzji wskaże te elementy oceny, które umożliwiły jej zmierzenie wagi i czasu trwania naruszenia. Ponadto wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz art. 65 ust. 5 traktatu EWWiS oraz komunikat w sprawie współpracy w sprawach dotyczących karteli zawierają wskazówki dotyczące elementów oceny, które

(por. pkt 46)

3. W ramach stosowania art. 81 ust. 1 WE, aby ustalić, czy porozumienie może wpływać na handel między państwami członkowskimi i czy jego celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku, należy określić właściwy rynek. Obowiązek wytyczenia granic właściwego rynku w decyzji wydanej na podstawie art. 81 ust. 1 WE spoczywa zatem na Komisji jedynie wtedy, gdy bez takiego wytyczenia nie jest możliwe ustalenie, czy dane porozumienie, decyzja związków przedsiębiorstw czy uzgod-

niona praktyka mogą wpływać na handel między państwami członkowskimi i mieć za cel lub skutek zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku.

będący przedmiotem naruszenia, niezależnie od czasu jego uczestnictwa w tym naruszeniu lub też złożenie wyraźnych oświadczeń w tym zakresie przez przedstawicieli przedsiębiorstw trzecich uczestniczących w naruszeniu.

(por. pkt 58)

4. Punkt 3 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz art. 65 ust. 5 traktatu EWWiS wskazuje, iż obniżenie kwoty podstawowej nałożonej grzywiny może być rozważane w odniesieniu do przedsiębiorstwa wtedy, gdy występują szczególne okoliczności łagodzące takie jak „wyłącznie bierna rola lub pójście w ślad za liderem w danym naruszeniu”.

Cechy charakterystyczne dla postępowania danego przedsiębiorstwa nie mogą przesądzać o zastosowaniu okoliczności obciążającej lub łagodzącej wobec innego przedsiębiorstwa. Uwzględnienie takich okoliczności wiąże się bowiem z indywidualnym postępowaniem przedsiębiorstwa i powinno zatem koniecznie zależeć od jego własnego postępowania.

(por. pkt 74, 75, 79)

Aby móc skorzystać z okoliczności łagodzącej wynikającej z „wyłącznie biern[ej] rol[i] lub pójści[a] w ślad za liderem”, dane przedsiębiorstwo nie powinno było wyróżniać się w ramach kartelu, co wyraża się w braku czynnego udziału w opracowywaniu porozumienia lub porozumień antykonkurencyjnych. Wśród tych okoliczności faktycznych, które mogą wskazywać na bierną rolę przedsiębiorstwa w kartelu, można wziąć pod uwagę w szczególności znacznie rzadsze, w porównaniu ze zwykłymi uczestnikami kartelu, uczestnictwo w spotkaniach, późne wejście na rynek

5. Komisja w ramach rozporządzenia nr 17 dysponuje zakresem swobodnego uznania w ustalaniu kwoty grzywien w celu zmiany postępowania przedsiębiorstwa na bardziej zgodne z regułami konkurencji.

Fakt, że Komisja zastosowała w przeszłości kary pieniężne w określonej wysokości za popełnienie pewnych typów naruszeń, nie pozbawia jej możliwości podniesienia tego poziomu w granicach wyznaczonych w rozporządzeniu nr 17, jeśli jest to

konieczne dla zapewnienia wprowadzenia w życie wspólnotowej polityki w dziedzinie konkurencji. Natomiast skuteczne wdrażanie wspólnotowych reguł konkurencji wymaga, aby Komisja mogła w dowolnej chwili dostosować poziom kar pieniężnych do potrzeb tej polityki.

(por. pkt 81)

6. Obniżenie kwoty grzywny z tytułu współpracy w trakcie postępowania administracyjnego jest uzasadnione jedynie wtedy, gdy postępowanie danego przedsiębiorstwa umożliwiło Komisji łatwiejsze stwierdzenie naruszenia, a w stosownym przypadku, spowodowanie zaniechania naruszenia.

W tym zakresie współpraca ze strony przedsiębiorstwa w trakcie dochodzenia nie uprawnia zatem do jakiegokolwiek obniżenia grzywny, jeśli nie wykracza ona poza obowiązki ciążące na nim na podstawie art. 11 ust. 4 i 5 rozporządzenia nr 17. Natomiast, w przypadku gdy przedsiębiorstwo w odpowiedzi na żądanie informacji na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 17 dostarcza informacje wychodzące poza to, czego przedstawienia Komisja ma prawo domagać się na podstawie tego artykułu, dane przedsiębiorstwo może skorzystać z obniżenia grzywny.

W przypadku gdy Komisja w żądaniu informacji skierowanym na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 17 — poza zadaniem pytań dotyczących okoliczności czysto faktycznych i zażądaniem przedstawienia istniejących już dokumentów — żąda od przedsiębiorstwa opisanego przedmiotu i przebiegu wielu spotkań, w których miało ono uczestniczyć, a także rezultatów lub wniosków z tych spotkań, podczas gdy jasne jest, że Komisja podejrzewa, iż przedmiotem tych spotkań było ograniczenie konkurencji, żądanie takie może zmusić przedsiębiorstwo, do którego zostało ono skierowane, do przyznania się do uczestnictwa w naruszeniu wspólnotowych reguł konkurencji, w związku z tym przedsiębiorstwo to nie jest zobowiązane do udzielania odpowiedzi na tego rodzaju pytania. W takim przypadku okoliczność, że przedsiębiorstwo dostarczyło jednak informacje w tym zakresie, należy uznać za współpracę z własnej inicjatywy przedsiębiorstwa, mogącą uzasadnić obniżenie grzywny na podstawie komunikatu w sprawie współpracy.

(por. pkt 104, 106, 107)

7. Komisja nie może w ramach oceny współpracy ze strony przedsiębiorstw w trakcie postępowania administracyjnego wszczętego w związku z zabronionym kartelem naruszyć zasady równego traktowania — ogólnej zasady prawa wspólnotowego, która zostaje naruszona,

gdy sytuacje porównywalne są traktowane w zróżnicowany sposób lub gdy odmienne sytuacje są traktowane identycznie ? chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione.

W tym względzie zróżnicowane traktowanie danych przedsiębiorstw powinno być spowodowane nieporównywalnością stopnia współpracy, w szczególności ze

względu na to, iż polegała ona na dostarczeniu różnych informacji lub też na dostarczeniu tych informacji na różnych etapach postępowania administracyjnego, albo też na dostarczeniu ich w okolicznościach, które nie były analogiczne.

(por. pkt 108, 109)